



Onderwerp

Spin-off-effecten Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland

Doel van deze mededeling:

Provinciale Staten informeren over de verwachte economische spin-off-effecten ten aanzien van het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland.

Toezegging:

Gedeputeerde A. Gijsberts heeft de leden van Provinciale Staten toegezegd hen te informeren over de economische spin-off-effecten van het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland.

Inleiding:

Landelijk is er in september 2013 een Energieakkoord gesloten voor het realiseren van een duurzame energievoorziening. Eén van de doelen van dit akkoord is het creëren van 15.000 voltijdsbanen in de duurzame energiesector. Het Regioplan draagt bij aan de realisatie van de afspraken in dit akkoord door in 2020 1390,5 MW aan windenergie geplaatst te hebben in Flevoland.

In de studie “Spin-off Windenergie” (augustus 2009) heeft WUR/ACRESS de effecten van de ontwikkeling van windenergie voor Flevoland onderzocht. Daarbij is de focus gericht op werkgelegenheid, inkomenseffecten en regionale bestedingen. Deze onderwerpen staan hieronder centraal.

Naast de generieke informatie in deze mededeling treft u bijgevoegd een informatiesheet aan van de Duitse windmolenbouwer Enercon die ingaat op werkgelegenheid die deze onderneming tot op heden in Nederland en Flevoland heeft gerealiseerd. Enercon bouwt momenteel 30 windmolens als onderdeel van het windpark Noordoostpolder.

Werkgelegenheidseffecten

De ontwikkeling en exploitatie van windparken levert direct werkgelegenheid op in: de bouw, onderhoud en reparatie en overige bedrijvigheid. De bouw genereert een eenmalige werkgelegenheidsimpuls. De effecten voor onderhoud en reparatie hebben een permanent karakter.

Gelet op de centrale ligging en de thuismarkt worden er mogelijkheden gezien voor de ontwikkeling van andere wind gerelateerde economische activiteiten zoals:

- Opleiding voor windturbinemonteur (opleiding aan ROC Flevoland);
- Aanleg infrastructuur (elektriciteitsnetwerk);
- Nieuwbouw en reviseren van windturbines;
- Businesspark windenergie (Testpark WUR).

Inkomenseffect

De ontwikkeling van nieuwe windparken versterkt de inkomenspositie van de lokale overheden, molenaars en grondeigenaren van windmolenlocaties. De lokale overheden profiteren incidenteel van de leges die voor een nieuw windpark betaald moeten worden. Daarnaast ontvangen zij een structurele inkomstenstroom door de onroerend zaak belasting.

Registratienummer

1580972

Datum

16 april 2014

Auteur

D.F. Menting

Afdeling/Bureau

RM

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Gijsberts, A.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Documentnummer

1580972

Regionale investering

De nieuwe windparken genereren een investeringsimpuls voor de regio door de inzet van regionale bedrijven bij de bouw en het onderhoud van nieuwe windparken. Ook een deel van de daarmee samenhangende planvormings- en advieskosten zal in de regio neerslaan.

Mededeling:

Economische spin-off Regioplan Windenergie Zuidelijk- en Oostelijk Flevoland		
<i>Onderwerpen</i>	<i>Banen (fte)</i>	<i>Inkomsten (Euro)</i>
Werkgelegenheid		
-Bouw	2250 (incidenteel)	
-Onderhoud & reparatie	135 (structureel)	
-Potentiele werkgelegenheid	Onbekend	
Inkomenseffect		65 miljoen (per jaar)
Regionale investering		650 miljoen euro (incidenteel)

Het vervolg

N.v.t.

Ter inzage in de leeskamer

Onderzoeksrapport Acress "Spin-off Windenergie"

Verdere informatie

Bijlage Werkgelegenheid door komst windturbines in de Provincie Flevoland

MEMO:

Werkgelegenheid door komst windturbines in de Provincie Flevoland

Aan: Provincie Flevoland, D. Menting
Van: ENERCON
Onderwerp: Werkgelegenheid door komst windturbines
Datum: 16 april 2014

In Duitsland is al bewezen dat de duurzame energiemarkt en dan met name windenergie een belangrijke bedrijfstak is voor het creëren van werkgelegenheid. Op dit moment werken er ruim 340.000 werknemers in de duurzame industrie, waarvan 102.000 direct werkzaam zijn in de windindustrie. Naar verwachting zal voor het jaar 2020, 300.000 medewerkers in de windindustrie werkzaam zijn (Bron: Duitse ministerie van Milieu).

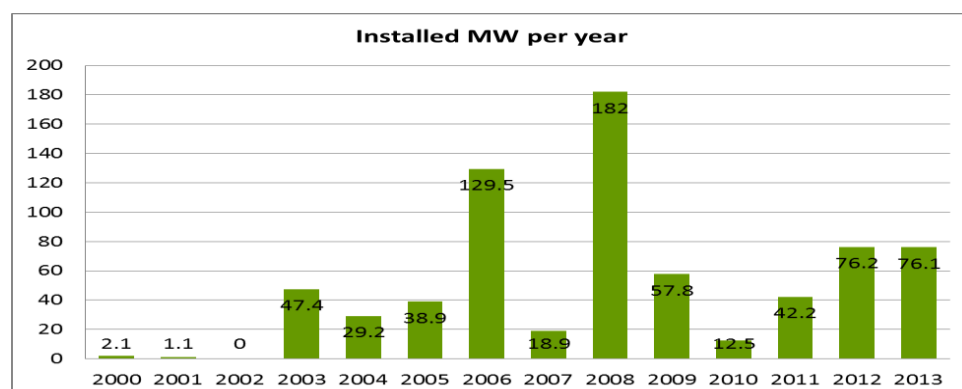
Op basis van het in Oktober 2013 door CBS gepubliceerde rapport *Economic Radar of the Sustainable Energy Sector in the Netherlands, 2008–2011* kunnen we concluderen dat ook in Nederland de werkgelegenheid in de duurzame sector groeit. Hierin staat o.a. vermeld:

„In de periode 2008 – 2011 is er een gestage en stabiele groei in werkgelegenheid in de SES. Ondanks de economische crisis in deze periode, is het aantal VTE (voltijds equivalent) in de sector toegenomen van 16,9 duizend in 2008 naar 19,1 duizend in 2011, een stijging van bijna 13 procent in vier jaar.“

„De werkgelegenheid die is gerelateerd aan ‘Wind’ is ook sterk gestegen (2 200 VTE in 2008 en 2 700 VTE in 2011), met name de offshore activiteiten. Desalniettemin is het geplaatste vermogen van windturbines in Nederland tussen 2008 en 2011 weinig gestegen. Het aantal nieuw bijgeplaatste windturbines lag in 2008 (191) beduidend hoger dan in 2011 (65). Deze afname lijkt vooral het gevolg van het beëindigen van een tijdelijke subsidiemaatregel (augustus 2006 tot april 2008) op nieuwe windturbine projecten“

Enercon in Nederland:

Onze ervaring in Nederland is dat de bouw van windturbines jaarlijks kan fluctueren. Terugkijkend op de afgelopen 10 jaar is de piek van 2008 door de bouw van o.a. het Eemshaven project (64x E-82 3MW) en de lage aantal nieuwe installaties in 2010 als gevolg van de nieuwe geïntroduceerde SDE hier een goed voorbeeld van.



Echter de werkgelegenheid die voortkomt uit de bouw van windturbines is tweeledig. Enerzijds is er de werkgelegenheid die ontstaat voor de verkoop organisatie en project management anderzijds is er de werkgelegenheid die ontstaat in service organisatie voor de bouw en onderhoud aan de windturbines zelf.

Desondanks dat de bouw van windturbines behoorlijk kan fluctueren is het voor Enercon van groot belang dat de Enercon Service organisatie en de bekendheid van onze goede betrouwbare windturbines en hoge technische beschikbaarheden gewaarborgd blijft. Om ervoor te zorgen dat de Enercon organisatie voldoende voorbereid is voor aankomende nieuwe projecten is er dan ook een gestaagde groei te zien in de aanwas van nieuwe medewerkers. Een groot deel hiervan is werkzaam in service organisatie.

Op dit moment (April 2014) biedt Enercon Nederland ruim 200 banen (205 medewerkers), 70 % hiervan is werkzaam in de service organisatie.

Enercon in Flevoland:

Momenteel heeft ENERCON ruim 700 MW opgesteld vermogen in Nederland, hiervan is 187 MW gerealiseerd in de Provincie Flevoland. Vanaf het eerste moment dat Enercon actief windturbines mocht bouwen in Nederland (waaronder in 1998-1999 4x E40 nabij Lelystad) is Flevoland altijd een belangrijke provincie gebleven voor Enercon.

Op dit moment is de bouw van het windpark NoordOostPolder in volle gang. Dit windpark gelegen aan de Noordemeerdijk en Westemeerdijk welke plaats biedt voor 26x de E-126 7.5MW is voor Enercon een uniek project in omvang.

De complete Enercon organisatie dient verder voorbereid te worden voor de realisatie van dit grote project. Niet alleen is een compleet nieuwe project management organisatie opgezet maar is tevens een enorme groei in personeel te zien voor de service organisatie. Op dit moment werken 37 mensen in de provincie Flevoland en door de verder opstartende bouw van het NOP project verwachten wij in 2014 hier een verdere groei. Totaal zal Enercon eind 2014 aan ruim 250 medewerkers werkgelegenheid bieden.



Daarnaast heeft Enercon begin 2014 een magazijn ingericht in Emmeloord. Dit magazijn wat veel meer capaciteit biedt dan het voorheen in Zwolle gepositioneerd magazijn zal het service materiaal bevoorraden voor geheel Nederland. Aanvullend zal dit magazijn naast training accommodatie tijdens de operationele periode van windpark NOP ruimte bieden aan een 24/7 onderhoudsorganisatie. Wij verwachten dat hier circa 30 mensen permanent werkzaam zullen zijn.



Lokale werkgelegenheid NOP:

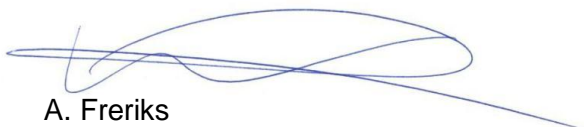
Desondanks Enercon van origine een Duitse afkomst heeft stimuleren wij de lokale werkgelegenheid die in het project als NOP tot stand komt. Enercon werkt dan ook gedurende de bouw met veel onderaannemers samen die lokaal gepositioneerd zijn.

Voor het windpark NoordOostpolder werken wij met de volgende bedrijven samen:

- *IJsselmeerbeton uit Lemmer – heipalen, inclusief slaan heipalen (66 per windmolen)*
- *Van Wieren Special BV uit Emmeloord - speciaal transport torenonderdelen vanaf aanlegkade Zwartemeerdijk naar Westerveerdijk en Noordermeerdijk*
- *Faber Betonpompen uit Creil - storten funderingen*
- *Haboton uit Swifterbant - betonmortel funderingen*
- *Art Security uit Urk - beveiliging*
- *Mulder uit Tollebeek - diverse civieltechnische werkzaamheden*
- *1-2-3 machineverhuur uit Emmeloord - diverse machineverhuur*
- *Hendrickx hoveniers uit Espel - Onderhoud rondom ketenpark*
- *Bosma Bouwbedrijf uit Rutten - storten aantal werkvloeren voor fundamente*
- *Van Dun Loonbedrijf uit Rutten - diverse werkzaamheden grondverzet en besproeien bouwterrein en toegangswegen*
- *Troefmarkt Espel - diverse kantinebenodigdheden*
- *Multicopy uit Emmeloord - drukwerk*
- *Noordhuis uit Emmeloord - kantoorbenodigdheden*
- *Reclame sticker uit Emmeloord - bebording*
- *Riooltechniek Kraggenburg*
- *De Ducdalf uit Espel - diverse Catering*
- *Hotel 't Voorhuys en Van der Valk uit Emmeloord en Iselmar uit Lemmer, Bed & Breakfast Ruttensehoekje - overnachtingen*
- *Concern voor Werk - schoonmaak ketenpark*

Hopende met deze memo voldoende inzicht te hebben gegeven in het effect van werkgelegenheid door de komst van windturbines in de provincie Flevoland.

Met vriendelijke groet,



A. Freriks
ENERCON GmbH – Dutch Branch



W.J. de Vries